

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ООН - XIV СЕСІЯ

20 листопада 1959 року 841-ше пленарне засідання

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ДИТИНИ

Преамбула

Беручи до уваги, що народи Об'єднаних Націй знову утвердили у Статуті свою віру в основні права людини та гідність і цінність людської особистості й сповнені рішучості сприяти соціальному прогресу життя та більшій свободі, беручи до уваги, що Організація Об'єднаних Націй у Загальній декларації прав людини проголосила, що кожна людина повинна мати всі вказані в ній права і свободи, без будь-якої відмінності за такими ознаками, як раса, колір шкіри, стать, мова, релігія, політичні чи інші переконання, національне або соціальне походження, майновий стан, народження або інша обставина.

Беручи до уваги, що дитина через її фізичну та розумову незрілість потребує спеціальної охорони і турботи, включаючи належний правовий захист як до, так і після народження.

Беручи до уваги, що необхідність такої спеціальної охорони була вказана у Женевській декларації прав дитини 1924 року і визнана у Загальній декларації прав людини, а також спеціалізованими установами і міжнародними організаціями, що займаються питаннями добробуту дітей.

Беручи до уваги, що людство зобов'язано давати дитині найкраще, Генеральна Асамблея проголошує цю декларацію прав дитини з метою забезпечити дітям щасливе дитинство і користування, на їхнє благо і на благо суспільства, правами й свободами, які тут передбачені, і закликає батьків, чоловіків та жінок як окремих осіб, а також добровільні організації, місцеву владу і національні уряди до того, щоб вони визнали і намагались дотримуватись цих прав шляхом законодавчих та інших заходів, поступово впроваджуваних відповідно до таких принципів:

1. Дитині повинні належати всі вказані в даній Декларації права. Ці права повинні визнаватися за усіма дітьми без будь-яких винятків та без відмінностей чи дискримінації за ознаками раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи

інших переконань, національного або соціального походження, майнового стану, народження або іншої обставини, що стосується дитини або її сім'ї.

2. Дитині законом та іншими заходами повинен бути забезпечений спеціальний захист і надані можливості й сприятливі умови, які дозволяли б їй розвиватися фізично, розумово, морально, духовно і в соціальному плані здоровим та моральним шляхом в умовах свободи і гідності. При виданні з цією метою законів основною метою повинно бути найкраще забезпечення інтересів дитини.

3. Дитині повинно належати з її народження право на ім'я та громадянство.

4. Дитина повинна користуватися благами соціального забезпечення, їй повинно належати право на здоров'я, зростання та розвиток, з цією метою спеціальний догляд та охорона повинні бути забезпечені як їй, так і її матері, включаючи належний дородовий догляд й післяпологовий догляд. Дитині повинно належати право на належне харчування, житло, розваги та медичне обслуговування.

5. Дитині, яка є неповноцінною фізично, психічно або соціально. Повинні забезпечуватися спеціальні режими, освіта і турбота, необхідні через її особливий стан.

6. Дитина для повного гармонійного розвитку її особистості потребує любові та розуміння. Вона повинна, коли це можливо, рости під опікою та під відповідальністю власних батьків і, в будь-якому випадку, в атмосфері любові й моральної та матеріальної забезпеченості; малолітня дитина не повинна, крім тих випадків, коли є виняткові обставини, бути в розлуці

зі своєю матір'ю. На суспільстві і на органах публічної влади повинен лежати обов'язок здійснювати особливу турботу про дітей, які не мають сім'ї, і про дітей, що не мають достатньо засобів до існування. Бажано, щоб багатодітним сім'ям надавались державна або інша допомога на утримання дітей.

7. Дитина має право на здобуття освіти, яка повинна бути безоплатною і обов'язковою. Принаймні на початкових стадіях. їй повинна даватися освіта, що сприяла б її загальному культурному розвитку і завдяки якій вона могла б, на основі рівності можливостей, розвинути свої здібності та особисту думку, а також усвідомлення моральної відповідальності, стати корисним членом суспільства.

Найкраще забезпечення прав дитини повинно стати керівним принципом тих, на кому лежить відповідальність за її освіту, і навчання; ця відповідальність лежить насамперед на її батьках.

Дитині повинна бути забезпечена повна можливість ігор та розваг, які були б спрямовані на завдання, що ставить перед собою освіта; суспільство та органи публічної влади повинні докладати зусиль до того, щоб сприяти реалізації вказаного права.

8. Дитина повинна за всіх обставин бути серед тих, які першими дістають захист та допомогу.

9. Дитина повинна бути захищена від усіх форм недбалого ставлення, жорстокості та експлуатації. Вона не повинна бути об'єктом торгівлі.

Дитина не повинна прийматися на роботу до досягнення належного вікового мінімуму; їй ні в якому випадку не повинні доручатися або дозволятися заняття, які були б шкідливі для її здоров'я або освіти чи перешкоджали її фізичному, розумовому або моральному розвитку.

10. Дитина повинна захищатися від практики, яка може заохочувати расову, релігійну або яку-небудь іншу форму дискримінації. Вона повинна виховуватися в дусі взаєморозуміння, терпимості, дружби між народами. Миру та загального братерства, а також у повному усвідомленні, що енергія та здібності повинні присвячуватися служінню на користь інших людей.